

מראה מקומות להל' בישול עכו"ם (4) יורה דעה סי' קי"ג סעיפים ד', ט"ז

המבשלים, האוכלים, והכלים

תוס' הכא (לח. ד"ה אלא)

תורת הבית (בית ג' סוף שער ז', דף צה סוף עמוד ג'), "ולענין כלים ... " עד סוף הבית
רא"ה נהגותיו על תורת הצית לעיל – בדק הבית (בית ג' שער ז' – ד"ה והשתא ודאי, וד"ה
ועוד שהאופה, צג: – צד:), "ואני אומר מקום הניחו ... "

וע"ע –

לחזור – תוס' ביצה (טז: סוף ד"ה קמ"ל), "ומיהו פשטי"ץ ... בכה"ג"
ריטב"א הכא (ריש לח. ד"ה וכל שנאסר)
ר"ן (טו. בדפי הרי"ף, בסוף הדיבור הראשון), "ולענין כלי שבשל בהם ... "

בית יוסף (סעיף ד'), ובדרכי משה שם (ס"ק א) – תמנאנו לעיל צריש הסומן

[ב"ח שם (אות א)]

שלחן ערוך ורמ"א (סעיף ד')

ש"ך (ס"ק ז)

ט"ז (ס"ק ד ווס"ק ג)

ביאור הגר"א (ס"ק ט)

פתחי תשובה לעיל (ס"ק א')

טור ובית יוסף (סעיף ט"ז)

שו"ע ורמ"א (סעיף ט"ז)

ש"ך, ט"ז, גליון מהרש"א (ד"ה מגעילו), ביאור הגר"א (ס"ק מא, מב)

בדק הבית על תורת הבית – בית ג שער ז (צג: – צד: ,ד"ה והשתא ודאי וד"ה ועוד שהאופה)

של דצריהם כגון שמנו של גיד וכחל, אלא כאן לפי מה שראו אסרו ופעמים החמירו ופעמים הקלו, שהרי יינן ופתן והשכר שלהן והשלקות כלן מדצריהם משום צנותיהן ואסרו יינס ואף מגעם זיין שלנו ואפילו בהנאה וסמכו דצריהם לשל תורה לעשותו כיון נסך לפי שבו ראוי להחמיר לפי שקרובה ומצויה תקלתו יותר מן הכל ואעפ"כ התירו במצוה שלנו לפי שאין שתייתו תדירה ועיקרו לרפואה, פתן הסירו מן הפלטר ושורת הדין אף בשדה מותר ובשכר התירו חוץ לציתם הרי שיש מקום שהוא אסור ומקום שהוא מותר ובשלקות התירו כל שאין הנכרי מתכוין לבשל כדאיתא בגמרא, נמצא דבר אחד פעמים אסור פעמים כיוצא בו מותר שלא אסרו בזה כל זמן שאין בו חשש צנותיהן, אף אני אומר שהנכרי שצא לבשל לחולה והוא בשצת בזמן האסור לנו לבשל שלא אסרו משום צשולי נכרים כלל דלא שייך הכא משום חתנות ולא עוד אלא שמותר לצריא צמוצאי שצת.

עוד אני צא לדון מזה הטעם שלא השו חכמים מדותיהם צענין זה ולא אסרו צו אלא לפי מה שיראה שימשך צו טעם של חתנות, ואומר שהנכרי שצא לבשל לעצמו צין צחול צין צשצת וצלבד צצרים המותרין שצע"פ שהצצשיל אסור משום צשולי נכרים אצל הכלים מותרין להשתמש צהן אחר הדחה דלגצי גיעולי הכלים לא מסתבר למימר דגזרו ואסרו צהו משום צשולי נכרים דלית צהו משום חתנות ולאו משום איקרוצי דעתא. עוד שמעתי צשם הרב ר' יצחק צרבי מנוח ז"ל שאין דין צשולי נכרים צעצדו ושפתחו הקנוים לו כיון שמעשי[ה]ם דרך כפיה לא שייך הכא איקרוצי דעתא. ומורי רצנו משה ז"ל רואה דצריו אע"פ שאין ראוי לעשות כן לכחילה דיעבד מותר. ומעשה יש לדון לצכות צנדון שלפנינו דלא חשיב צשולי נכרים שזון שזה מחוקי המלכות לאפות כלם פתן צפורני ואין אדם רשאי לקצוע פורני לעצמו לא גרע לענין פת מפת פלטר נכרי צמקום שאין פלטר ישראל.

ועוד שהאופה אופה צצית מיוחד לכך ואינו מתכוין לבשל לעצמו ולא לשום אדם מיוחד אלא למלאכתו לפי שהוא שכיר לאפות ולצשל לכל הצא צצית מיוחד שאין צני אדם אוכלין צו ולא שותין צו והוא רשות הרצים לכל העולם צזה אפשר לדון לצכות דכי הא לא חשיב צשולי נכרים דלא שייך צזה איקרוצי דעתא וכל שכן לענין פת שהקלו צו.

והשתא ודאי קשיא טובא מנהגא היאך אנו אופין צפורני. ויש משליכין עץ לחוץ הפורני, ומורי רצנו משה ז"ל כתב שאין זה מכשיר כלל שלא אמרו אלא שגר תנורה או חיתוי צגחלים הניכר צאפיייתו כגון שניכר מהירות אפיייתו על ידי כן.

ואני אומר מקום הניחו לי רצותי לפרש, שיש כאן צענין צשולי נכרים קושיא אחרת גס כן, דקיימא לן צחולה שאין צו סכנה שאין מתירין לו איסורין של דצריהם אלא בהנאה והתם נמי שלא כדרך הנחתו אצל לא צאכילה, שלא הותר סתם יינן ולא שמנה של גיד הנשה למי שהוא חש צגופו חס ושלום נשתקע הדבר ולא נאמר, וכן הדין צמוקצה דאסור ודאי צחולה שאין צו סכנה ואע"ג דשרינן לגונח לינק חלב צשצת לאו מוקצה הוא דהאי צהמה לא אצתקצאי אלא מחמת איסור שחיטה צכל מאי דאפשר לאיתהנווי צלא איסור שחיטה שרי תדע דהא קיימא לן דמותר לחלוצ צשצת צחוץ הקדרה משום דמשקה הצא לאוכל כאוכל דמי ולא אסרינן משום מוקצה ולא דמי לציצה שגולדה צשצת דאסירא משום מוקצה דהתם צשצת נגמרה יציאתה ונעשית צריה מיוחדת צפני עצמה מה שאין כן צחלב שלא נתחדש צשצת שיעשה צריה חדשה ופנים חדשות אלא שנתרצה ריצוי שאינו ניכר ושאנו מסויים שהרי ידוע ומפורסם לכל שאף מערב שצת היה שם חלב וכהאי גוונא ליכא משום מוקצה אלא משום חולצ ואפילו כדרכו ליכא איסורא דאורייתא וכיון דכן השתא דהוי מפרק שלא כדרכו שרי ליה רצנן.

והשתא דאחינן להכי קשיא טובא היאך מתירים לחולה לבשל לו על ידי נכרים וצודאי צכל דבר התירו לו אף דצצרים שיש צהן צשולי נכרים, והכי מוכח הא דאמרינן צשצת חיה שלשה שצעה שלשים שלשה מחללין עליה את השצת לעולם שצעה אמרה צריכה אני מחללין עליה את השצת שלשים עושין לה על ידי ארמאי דקיימא לן דכל צרכי חולה נעשים על ידי נכרים צשצת והוא שאינו [דף נד עמוד א] שלו ואינו עושה צמנות צעלים איסורא דרצנן והתירו לחולה וצודאי דשלשים דומיא דשצעה ושלשה מה שצעה ושלשה עושין לה על ידינו כל דבר אף שלשים עושין לה על ידי ארמאי כל דבר ומותר לה אפילו צצצרים שיש צהן צשולי נכרים.

ותרצתא דהני שמעתא, דרצנן צאיסורין אלו שאסרו צשל נכרים משום חתנות לא השוו צהם מדותיהם כשאר איסורין